

UDRUŽENJE/UDRUGA POSLODAVACA KOMUNALNE PRIVREDE U FBIH

Sarajevo, Tel/fax: ++387 33 217-419 e-mail: upkp@bih.net.ba; www.upkp.com.ba

Ul. Jadranska b.b. Ident.br. 4200074940009 Račun INTESA SANPAOLO banka: 1540011100646166

**IZVJEŠTAJ O RADU
UPKP FBIH I UPRAVNOG ODBORA IZMEĐU DVIJE
SKUPŠTINE**

April/travanj 2018. Godine

UVOD

Izveštaj o radu Udruženja/Udruge poslodavaca komunalne privrede u FBiH u 2017/2018. godini je izvještaj u periodu između dvije Skupštine, a sačinjen je na osnovu Programa rada i provedenih aktivnosti u protekloj godini, koje su uspješno realizovane, zahvaljujući dobroj koordinaciji Upravnog odbora, Stručnih tijela i zaposlenih u Uredu UPKP FBiH.

Protekli period UPKP FBiH je radilo na kreiranju povoljnijeg poslovnog ambijenta naših članica i usmjerilo svoje aktivnosti za ostvarenje ciljeva:

- Stvaranje adekvatnog poslovnog ambijenta koji će omogućiti stabilno poslovanje naših članica;
- Pomoć i podršku članstvu kroz sve segmente rada;
- Zadržavanje postojećih i uključivanje novih članica, kroz kvalitetan i efikasan rad UPKP Federacije BiH.

U periodu između dvije Skupštine, Upravni odbor UPKP FBiH održao je 8 redovnih i sjednica sa preko 100 tačaka dnevnog reda, održana je sjednica Nadzornog odbora, redovna Skupština, više sastanaka stručnih timova, komisija i radnih grupa.

Najznačajnije aktivnosti između dvije Skupštine:

SKUPŠTINA, UPRAVNI I NADZORNI ODBOR

Održana XVI Izborna Skupština UPKP FBiH,

Održano 8 sjednica Upravnog odbora,

Održana 1 sjednica Nadzornog odbora,

Popunjen sastav Upravnog i Nadzornog odbora, novim članovima

ZAKLJUČCI SA SKUPŠTINE

1. Skupština je jednoglasno usvojila Izveštaj o radu Udruženja/Udruge i Upravnog odbora za 2015/16.g.
2. Skupština je usvojila Finansijski plan za 2016. godinu i Izveštaj Nadzornog odbora za 2015. godinu.
3. Na prijedlog Upravnog odbora Skupština je imenovala Organe UPKP u FBiH:
 - Predsjednika i zamjenika predsjednika Skupštine,
 - Predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Upravnog odbora,
 - Predsjednika i članove Nadzornog odbora UPKP FBiH,
 - Počasne članove UO.

Zapisnik, Zaključci i Spisak imenovanih članova Organa UPKP FBiH dostavljeni su članicama UPKP FBiH.

RAD ORGANA I STRUČNIH TIJELA

Rad organa i stručnih tijela UPKP FBiH odvijao se u skladu sa Statutom i drugim općim aktima Udruženja/Udruge.

UPKP FBiH je u protekloj godini održao 8 sjednica Upravnog odbora sa više od 100 tačaka dnevnog reda, sjednicu Nadzornog odbora i više sastanaka stručnih timova, komisija i radnih grupa.

Na svim sjednicama je bio obezbijeđen kvorum članova Upravnog odbora, a na sjednicama su pored članova UO, učestvovali predstavnici JKP sa područja na kojem je sjednica organizovana. Na sjednicama su također prisustvovali predstavnici lokalne vlasti, javni mediji i drugi gosti.

➤ **Formirani Pododbori UPKP FBiH i imenovani voditelji/predsjednici Pododbora, kao i Poslovník o radu Pododbora UPKP FBiH:**

1. MEĐUNARODNA SARADNJA	PREDSJEDNIK	Babić Selim	KJKP „Rad“	Sarajevo
2. VODOSNABDIJEVANJE I ODVODNJA	PREDSJEDNIK	Kekić Edin	JKP „VIK“	V. Kladuša
3. ZBRINJAVANJE OTPADA	PREDSJEDNIK	Bećirović Admir	JKP „KOMUNALAC“	Tuzla
4. GRIJANJE	PREDSJEDNIK	Džubur Admir	KJKP „Toplane“	Sarajevo
5. GAS	PREDSJEDNIK	Glamoč Nihada	KJKP „Sarajevogas“	Sarajevo
6. POGREBNE DJELATNOSTI	PREDSJEDNIK	Hodžić Asmir	KJKP „Pokop“	Sarajevo
7. TRŽNICE-PIJACE	PREDSJEDNIK	Terović Jasmin	KJKP „Trž.-Pijace“	Sarajevo
8. PARKOVI	PREDSJEDNIK	Memić Senad	JKP „Komus“	Gračanica
9. ODNOSI SA JAVNOŠĆU I INFORMISANJE	PREDSJEDNIK	Zečević Hazim-	Koordinator UPKPFBIH	Sarajevo.

➤ **Stručni timovi, Radne grupe i Komisije u saradnji sa Upravnim odborom pripremali su primjedbe prijedloge i sugestije Prednacrtu, Nacrtu i Prijedloga Zakonskih rješenja.**

Na osnovu Zaključaka Skupštine i Upravnog odbora da će UPKP FBiH pomoći svojim članicama u aktivnostima kod pregovaranja oko Kolektivnog ugovora, kao i na osnovu zahtjeva više članica, Stručni tim UPKP FBiH, je sačinio ogledni primjer pojedinačnog Kolektivnog ugovora za komunalnu privredu FBiH, koji je sa obrazloženjem dostavljen svim članicama UPKP FBiH.

U obrazloženju je navedeno da su u tekstu Kolektivnog ugovora crvenom bojom označene odredbe koje poslodavac može i drugačije urediti, odnosno iznosi naknada koji su ovdje navedeni su najniži iznosi utvrđeni Općim KU i Okvirnim kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti komunalne privrede za teritoriju F BiH, a poslodavci mogu ugovoriti i veće iznose naknada, ukoliko za to imaju mogućnosti. U Poglavlju "PLAĆE I NAKNADE PLAĆA", koje je i bilo najkompleksnije za pripremiti, data je razrada kriterija za obračun plaće, kako osnovne plaće, tako i kriterija za dio plaće po osnovu radnog učinka. Ovo je samo jedna od mogućnosti razrade kriterija, koja može poslužiti za uređenje ove oblasti. Naravno dati procenti se mogu mijenjati prema mogućnostima svakog preduzeća. Naglaseno je da je kod ocjene radnog učinka nužno osigurati objektivnost u ocjenjivanju i odgovornost lica koja predlažu dodatak za radni učinak, pa je predložena opcija, samo jedna od mogućih. Ova materija treba da je detaljno razrađena u Pravilniku o radu. Svako preduzeće, u skladu sa svojim uslovima i organizacijom poslovanja može još efikasnije urediti ovo poglavlje sagledavanjem osnova i kriterija za vrednovanje radnog učinka, kako bi se onemogućilo da ovaj dio plaće bude proizvoljan i pretvori se u suprotnost. Upravni odbor je ocijenio da je KU sačinjen kvalitetno i stručno, koji je usklađen sa Zakonom o radu, Općim kolektivnim ugovorom i Okvirnim Kolektivnim ugovorom za komunalnu privredu FBiH te da se sa obrazloženjem može dostaviti članicama UPKP u Federaciji BiH.

Stručni tim UPKP FBiH je sačinio ogledni primjer Pravilnika o radu, kako bi pokušali pomoći našim članicama oko donošenje novog Pravilnika o radu. Upravni odbor je usvojio Pravilnik i ocijenio da je sačinjen kvalitetno i stručno, koji je usklađen sa Zakonom o radu i Općim kolektivnim ugovorom.

U obrazloženju je navedeno da su u tekstu Pravilnika (zelenom bojom) označene odredbe koje poslodavac može i drugačije urediti kao i normativni akti koji se možda drugačije nazivaju u pojedinim JKP.

Ogledni primjer Pravilnika o radu sa obrazloženjem i Ogledni primjer pojedinačnog Kolektivnog ugovora dostavljeni su članicama UPKP u Federaciji BiH.

➤ **Aktivno učešće stručnog tima UPKP FBiH na izradi primjedbi o Nacrtu Zakona o porezu na dohodak i Nacrtu Zakona o doprinosima i sačinjena informacija**

Analizom Nacrtu Zakona o porezu na dohodak i Nacrtu Zakona o doprinosima, Stručni tim ukazuje na sljedeće: Prema nacrtu Zakona o porezu na dohodak, odnosno nacrtu Zakona o doprinosima u odnosu na važeće zakone predviđaju se tri značajne izmjene koje mogu imati uticaja na finansijski položaj poslodavca i radnika i to:

- Proširenje osnovice za obračun doprinosa i poreza na dohodak,
- Izmjena visine stope i načina obračuna doprinosa na/iz plaću/e;
- Izmjena visine stope i načina obračuna poreza na dohodak.

Nacrtom Zakona o porezu na dohodak dolazi do izmjene načina obračuna i visine stope poreza na dohodak. Da bi se dala procjena efekata implementacije ovih zakona na nivou komunalne privrede u F BiH, neophodno je da svako komunalno preduzeće uradi vlastitu analizu kako bi se utvrdili finansijski efekti za poslodavca i radnika. Da bi se dobila prava projekcija neophodno je izvršiti kalkulaciju plaća svakog radnika, jer značajan uticaj imaju sljedeći parametri: visina neto plaće (stručna sprema), minuli rad, faktor ličnog odbitka, dodaci na plaću. Preporučujemo analizu raditi putem izračuna KALKULACIJA PLAĆE, dostupno na web str. Federalnog Ministarstva finansija. Primjerima koje je Stručni tim obradio konstatuje se da će poslodavac imati veći trošak za radnike niže stručne spreme (cca.30 KM), a mnogo manji trošak će poslodavac imati za VSS, cca 150-250 KM. Finansijski efekat za radnika sa nižom stručnom spremom je ista ili neznatno veća plaća, a za radnika sa visokom stručnom spremom, plaća bi bila manja i do cca 100 - 150 KM.

- **U organizaciji predsjednika Pododbora UPKP FBiH za grijanje** gosp. Džubur Admira, održana su dva radna sastanka članica koje se bave proizvodnjom i distribucijom toplotne energije (Sarajevo i Zenica)
Na sastanku su usvojeni zaključci koji su dostavljeni UO i članicama. Naredna aktivnost Pododbora za grijanje je da se ponovo razmotri tekst Zakona o toplotnoj energiji u FBiH, sačiniti eventualne primjedbe, usaglasiti tekst i putem Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, tražiti upućivanje u proceduru donošenja.

MEĐUNARODNA SARADNJA

➤ **Održivost vodnih usluga u BiH**

U Banja Luci je 5. i 6. aprila 2017.godine održana regionalna konferencija pod nazivom "Održivost vodnih usluga u BiH" u organizaciji Udruženja za oblasti voda i zaštitu okoliša "Aquasan mreža u BiH", Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u BiH, Udruženja "Vodovodi RS" i Udruženja poslodavaca komunalne privrede Federacije BiH, te Savez općina i gradova FBiH i Savez opština i gradova RS.

Osnovni cilj konferencije je podržati javna komunalna preduzeća (JKP) i jedinice lokalne samouprave (JLS) u Bosni i Hercegovini (BiH) da aktivno izgrađuju svoje organizacione, institucionalne i ljudske kapacitete i doprinose izgradnji podržavajućeg pravnog i institucionalnog okvira sa ciljem podizanja kvalitete, te operativne i finansijske održivosti vodnih usluga.

Na konferenciji su prezentirani i novi programi za jačanje kapaciteta JKP i JLS u BiH koje nude MFI i donatori, kao i način uključivanja u iste. Kao predstavnik donatora, gospođa Violeta Wolff ispred Međunarodnog udruženja vodovodnih preduzeća u slivu rijeke Dunav (IAWD) je istakla slijedeće: "Donatori su vrlo zainteresirani da pruže podršku JKP/JVP, ali moraju znati koje su to njihove potrebe, posebno potrebe za jačanjem kapaciteta".

Kao glavni zaključci konferencije izdvojeni su:

- Neophodna horizontalna i vertikalna koordinacija i nastavak dijaloga svih interesnih strana o postojećim izazovima u sektoru vodnih usluga, posebno o izazovima vezanim za održivost JKP/JVP i koracima koje treba poduzeti radi pokretanja neophodnih promjena u sektoru,
- Potrebno je značajno ojačati saradnju JLS i JKP/JVP, te njihovih saveza i udruženja,
- Potrebe treba pravilno identificirati, formulirati i prezentirati domaćim donosiocima odluka, kao i MFI i donatorima,
- Dodatna podrška je neophodna u razmatranju regulatornog okvira u svrhu pripreme sistematičnih i strukturiranih rješenja i preciznijeg definiranja nadležnosti, odnosno prava i obaveza, uloga i odgovornosti svih učesnika,
- Neophodan je sistemski pristup jačanju ljudskih, organizacionih i institucionalnih kapaciteta JKP/JVP i JLS,
- Proces promjena trebaju voditi BiH institucija i organizacije,
- Mladi stručnjaci u sektoru vodosnabdijevanja i otpadnih voda trebaju dobiti konkretnu podršku, ali oni trebaju pokrenuti inicijativu.

Podršku provođenju konferencije pružaju Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona, Dodatnu podršku realizaciji ove konferencije pružili su Otvoreni regionalni fond za modernizaciju općinskih usluga u Jugoistočnoj Evropi (GIZ) i Dunavski vodni program (DVP), preko Udruženja vodovodnih preduzeća dunavskog sliva (IAWD).

➤ **Priključivanje Bosne i Hercegovine platformi DANUBIS**

Ranije su članice upoznate o korespondenciji vodjenoj u prethodnom periodu sa relevantnim organizacijama iz BiH, Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, zainteresovanim za saradnju u zajedničkom razvoju i upravljanju Platformom prikupljanja parametara pokazatelja stanja vodovodnih preduzeća u BiH, postignuta je saglasnost da će se BiH priključiti platformi DANUBIS na način da

- Udruženje „Vodovodi RS“
- Udruženje poslodavaca komunalne privrede FBiH i
- Savez općina i gradova FBiH,

potpišu Memoranduma o razumijevanju za prikupljanje podataka o stanju vodovodnih JKP u BiH.

Potpisivanjem i dostavljanjem originalnih dokumenata (MoU) bice okoncana procedura pristupanja relevantnih organizacija (MSTEO) iz BiH platformi DANUBIS. Dijeljenjem i korištenjem informacija o performansama vodovodnih preduzeća očekuje se i ostvarenje konacnog cilja – unaprijeđenja ukupne situacije u sektoru.

U okviru projekta GIZ ORF MMS, zajedno sa partnerskim organizacijama sprovedeno je ispitivanje tržišta u okviru napora da se razviju proizvodi koji su ekonomski održivi i usmjereni ka zahtjevima tržišta, a u vezi sa ciljem da se poboljšaju opštinske/općinske usluge u sektoru vodoprivrede u Jugoistočnoj Evropi.

Svrha upitnika je da se ispitaju mišljenja, perspektive, stavovi i ubjeđenja predstavnika potencijalnih kupaca/klijenata: lokalnih vlasti i javnih komunalnih preduzeća/poduzeća u regionu.

Želja je da se dobiju odgovori u vezi sa četiri potencijalna proizvoda – Savjetodavne usluge u oblasti upravljanja infrastrukturnim sredstvima u sektoru vodoprivrede, Savjetodavne usluge u oblasti smanjenja neprihodovane vode; Sistem podrške za donošenje odluka o planiranju ulaganja u sektoru vodoprivrede; Dunavska konferencija za vode. S tim u vezi vodovodnim JKP je dostavljen link za popunu upitnika, gdje su povjerljivi podaci analizirani u zbirnoj formi.

➤ **Održan sastanak Pododbora UPKP FBiH za vodosnabdijevanje i kanalizaciju i usvojeni zaključci**

9 maja 2017. godine na Vlašiću je održan radni sastanak vodovodnih JKP u FBiH. Na kojem su učestvovali i predstavnici Aquasan mreže BiH i predstavnik Međunarodnog udruženja vodovodnih preduzeća u slivu rijeke Dunav (IAWD).

Važna tačka dnevnog reda bila je potreba potpisivanja Memoranduma o razumijevanju za prikupljanje podataka o stanju Vodovodnih JKP u BiH. Učesnici su upoznati da je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, tj. Sektor za vodne resurse, turizam i zaštitu životne sredine, dalo saglasnost da se BiH prikljuciti platformi DANUBIS, kojom bi se postiglo unapređenje rada vodovodnih JKP u BiH.

Zaključci:

- Daje se podrška DANUBIS platformi koju finansira IAWD i Svjetska banka i UPKP FBiH da se pokrenu aktivnosti na prikupljanju podataka.
- Podržava se rad Pododbora UPKP FBiH za vodosnabdijevanje i kanalizaciju i daje se ovlaštenje voditelju gosp. Kekić Edin, da može potpisati Memorandum o razumijevanju za prikupljanje podataka o stanju Vodovodnih JKP u BiH, uz tačno definisanje obaveza koje proističu iz Memoranduma.
- Daje se preporuka Vodovodnim JKP u Federaciji BiH da se uključe u Program jačanja kapaciteta, prvenstveno u 3 programa: Upravljanje ne-prihodovanim vodom, Energetska efikasnost i Upravljanje imovinom.
- Potrebno je značajno ojačati saradnju Vodovodnih JKP u FBiH sa UPKP FBiH i SOG FBiH, kako bi se mogle sačiniti određene analize stanja vodovodnih JKP u FBiH i zajednički nastupati prema određenim međunarodnim organizacijama za projekte (GIZ ORF MMS).
- Vodovodna JKP u Federaciji BiH podržavaju Prijekat UNDP-a „Metodologija za određivanje cijena usluga vodosnabdijevanja i kanalizacije“, gdje je potrebna dodatna podrška u razmatranju regulatornog okvira u svrhu pripreme sistematičnih rješenja i preciznog definisanja nadležnosti, odnosno prava i obaveza, uloga i odgovornosti svih učesnika.
- Potrebno je organizovati seminar Vodovodnih JKP u FBiH o primjeni Metodologije, nakon dobijenih rezultata iz pilot preduzeća JKP „Rad“ Tešanj i JKP „Komunalno“ Teslić, (avgust ili septembar).

➤ **Potpisan Memorandum o pristupu "DANUBIS platformi" o prikupljanju podataka o stanju vodovodnih JKP u BiH.**

U Beču je pod pokroviteljstvom Svjetske banke, Njemačkog društva za međunarodnu saradnju (GIZ) i Međunarodnog udruženja vodovoda dunavskog sliva (IAWD) u periodu od 17-19. maja 2017. godine održana 5. konferencija Dunavskog vodnog programa. Na konferenciji su učestvovali predstavnici svih saveza općina i gradova i udruženja vodovodnih preduzeća iz 17 zemalja dunavskog sliva: Albanije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Češke, Hrvatske, Kosova, Makedonije, Mađarske, Moldavije, Njemačke, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Srbije i Ukrajine, uključujući i njihove mrežne organizacije NALAS i IAWD.

Na konferenciji su također učestvovali i predstavnici međunarodnih finansijskih institucija i donatora: Svjetska banka, IFC, Ministarstvo financija Republike Austrije, KfW, SDC/SECO, GIZ, IWA, Evropska komisija, ICPDR.

Tokom konferencije, održan je sastanak bosansko-hercegovačke delegacije sa delegacijom Svjetske banke koje je predvodio jedan od izvršnih direktora, gospodin Guangzhe Chen.

U bosansko-hercegovačkoj delegaciji bili su predstavnici Aqusan mreže u BiH, Distrikta Brčko, Agencije za vodno područje Jadranskog mora, Saveza općina i gradova FBiH, Udruženja Vodovodi RS, Udruženja poslodavaca komunalne privrede FBiH, te vodovodnih preduzeća iz Banja Luke, Bijeljine i Velike Kladuše.

Važno je napomenuti da je na sastanku potpisan Memorandum o pristupu "DANUBIS platformi" o prikupljanju podataka o stanju vodovodnih JKP u BiH. Memorandum je potpisan između Međunarodnog udruženja vodovoda dunavskog sliva (IAWD), sa jedne strane i UPKP FBiH (Pododbor UPKP FBiH za vodosnabdijevanje i kanalizaciju), Udruženja vodovoda RS i Saveza općina i gradova FBiH, sa druge strane.

Tokom sastanka prezentirana su dosadašnji rezultati, tekući projekat Institucionalnog pregleda sektora voda, te razmotrene mogućnosti uspostave novih modela saradnje između institucija i organizacija iz BiH i Svjetske banke. Predstavnici Svjetske banke su potvrdili svoju opredijeljenost da pomognu BiH u tranziciji sektora voda i zaštite okoliša kroz različite programe jačanja institucionalno-pravnog okvira i izgradnji različitih modela financiranja kapitalnih investicija.

➤ **Petogodišnji Biznis plan UPKP FBiH**

Dobijen je poziv od IAWD za dodjelu sredstava koja se nude za jačanje asocijacija za vodosnabdijevanje i kanalizaciju, gdje je potrebno da se sačini biznis plan za period od 5 godina. Obavljena je službena prepiska i dogovor sa IAWD oko angažovanja Konsultanta za izradu Biznis plana UPKP FBiH za narednih 5 godina.

UPKP FBiH je objavilo oglas na svojoj web stranici, dao opis posla i poziv za iskazivanje interesa, čime je zainteresiranim stranama ostavljeno 14 dana da pošalju svoj CV i finansijsku ponudu.

Na ovaj poziv se odazvala g-đa. Dijana Husaković iz Zenice, dostavila dokumentaciju IAWD-u koji su prihvatili ponudu i potpisali ugovor u iznosu od 3.000 €, po završetku izrade.

Konzultant g-đa. Dijana Husaković se obvezuje da će usluge obavljati u skladu sa najvišim standardima profesionalne i etičke stručnosti i poštenja.

Rok izrade Poslovnog plana je 3 mjeseca.

Kao što je poznato, predviđeno je 20.000 eura za Udruženja, a to uključuje:

- 1) izrada Poslovnog/Biznis plana (BP),
- 2) financiranje nekih aktivnosti koje su predviđene u Poslovnom/Biznis planu, kao prioritetne akcije koje će podržati daljnje jačanje UPKP FBiH.

Osnova Poslovnog/Biznis plana je organizacija seminara na temu "Primjena Metodologije za određivanje cijena usluga vodosnabdijevanja i kanalizacije u BiH". Seminar bi bio namijenjen predstavnicima JKP finansijske struke kao i predstavnicima osnivača JKP koji su zaduženi da prate rad ovih preduzeća.

➤ **Održan sastanak Pododbora UPKP FBiH za upravljanje otpadom sa ciljem planiranja organizacije skupa svojih članica radi razmjene iskustava kao i sticanja novih saznanja i informisanosti o aktuelnom stanju upravljanja otpadom u FBiH.**

PREDLOŽENE TEME ZA PRIPREMU STRUČNIH RADOVA:

1. CJELOVITO I ODRŽIVO UPRAVLJANJE OTPADOM I ZAKONSKA REGULATIVA (KOLIČINA I SASTAV KOMUNALNOG OTPADA, TEHNOLOGIJE UPRAVLJANJA OTPADOM, STRATEGIJE I PLANOVI UPRAVLJANJA OTPADOM..)
2. RECIKLAŽA OTPADA (ODVOJENO PRIKUPLJANJE OTPADA, UPRAVLJANJE AMBALAŽNIM, ELEKTRIČNIM I ELEKTRONSKIM, ANIMALNIM, GRADEVINSKIM I SL.)
3. OBRADA I ISKORIŠTAVANJE OTPADA (MEHANIČKO BILOŠKA OBRADA OTPADA, OTPAD KAO GORIVO, KOMPOSTIRANJE, PROIZVODNJA RDF-A I SRF-A ITD.)
4. ODLAGANJE OTPADA – REGIONALNE I OPĆINSKE DEPONIJE OTPADA (SANACIJA DEPONIJA OTPADA, IZGRADNJA REGIONALNIH DEPONIJA ITD.)
5. EKONOMSKO – FINANSIJSKE ODREDNICE (STRUKTURA CIJENE USLUGE POSTUPANJA SA OTPADOM, TEHNO-EKONOMSKE ANALIZE POSTROJENJA ZA ZBRINJAVANJE OTPADA, USLOVI ZA PRELAZAK NAPLATE USLUGE ZA ODVOZ OTPADA SA m² NA VOLUMEN ITD.)
6. FINANSIRANJE PROJEKATA IZ SREDSTAVA EU (DOSADAŠNJI IPA PROJEKTI, DALJE MOGUĆNOSTI FINANSIRANJA PROJEKATA IZ EU SREDSTAVA ITD.)
7. EDUKACIJA GRAĐANSTVA I RAD SA JAVNOŠĆU (EKOLOŠKA EDUKACIJA O OTPADU I RECIKLAŽI, RAD SA OBRAZOVNIM INSTITUCIJAMA U CILJU OBRAZOVANJA NAJMLADIH, MEDIJSKE KAMPANJE I NJIHOV UTICAJ NA REALIZACIJU PROJEKATA ITD.)
8. ZAŠTITA OKOLIŠA – MONITORING (TEHNOLOGIJA PREČIŠĆAVANJA PROCJEDNIH DEPONIJSKIH VODA, UTJECAJ OBJEKATA ZA OBRADU OTPADA I DEPONIJA NA OKOLIŠ ITD.)

Kao glavni zaključci sastanka izdvojeni su:

1. Sve zainteresovane članice UPKP FBiH su bile pozvane da dostave primjedbe i sugestije na Nacrt izvještaja Svjetske banke–Pregled sektora upravljanja čvrstim otpadom i Preporuke o reformi sektora i ulaganjima u sektor najdalje do 20. septembra, kako bi se UPKP FBiH mogao očitovati po pitanju ovog izvještaja;
2. UPKP FBiH će organizovati Simpozij upravljanja komunalnim otpadom u FBiH sredinom novembra 2017.godine. Teme simpozija su:
 - Provedba Strategije upravljanja otpadom FBiH 2008-2018 u praksi i smjernice za izradu nove strategije;
 - Pregled sektora upravljanja čvrstim otpadom u FBiH – osvrt na Izvještaj Svjetske banke. Unutar Pododbora UPKP za upravljanje otpadom za izradu stručnih radova bile su zadužene sljedeće članice:
 - JKP „KOMUS“ d.o.o. Gračanica za stručni rad: „Reciklaža otpada – odvojeno prikupljanje otpada“,
 - JKP „STANDARD“ d.o.o. Konjic za stručni rad: „Obrada i iskorištavanje otpada – MBO i proizvodnja goriva RDF-a“,
 - „Regionalna deponija Mošćanica“ d.o.o. Zenica za stručni rad: „Odlaganje otpada – regionalne i općinske deponije otpada“,
 - KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo za stručni rad: „Finansiranje projekata iz EU sredstava – implementacija IPA projekata“,
 - JKP „KOMUNALAC“ d.o.o. Tuzla za stručni rad „Edukacija građanstva i rad sa javnošću – ekološka edukacija o otpadu i reciklaži“.

Pored zaduženih članica, upućen je poziv i svim ostalim članicama UPKP FBiH da do 30.oktobra 2017. godine dostave svoje stručne radove na predložene teme. Nakon održanog Simpozija, organizovana je diskusija na predložene teme i doneseni zaključci simpozija koji će biti poslani svim relevantnim institucijama.

Formirana je Delegacija ispred Pododbora za otpad UPKP FBiH u sastavu:

Predsjednik UPKP FBiH g. Selim Babić, Predsjednik Pododbora za otpad UPKP FBiH g. Admir Bećirović, Direktor JKP „ŠČONA“ Fojnica g. Abas Nišić, Koordinator UPKP FBiH g. Hazim Zečević i Direktor „Regionalne deponije Mošćanica“ g. Emir Zukić, koja treba obaviti posjetu Ministrici Federalnog ministarstva okoliša i turizma gđi Editi Đapo i Direktor u Fonda za zaštitu okoliša FBiH g. Fuadu Čibukčiću, vezano za organizaciju Simpozija upravljanja komunalnim otpadom ispred UPKP FBiH te mogućnostima učešća navedenih institucija na samom Simpoziju.

- **Održan sastanak sa Timom Svjetske Banke**, odnosno sa dr.Irem Silajdžić i dr Ali Reza Abedini. Svjetska Banka je izradila Nacrt izvještaja studije Pregled sektora upravljanja čvrstim otpadom i Preporuke o reformi sektora i ulaganjima u sektor (SWM) koju je financirala Švedska agencija za međunarodni razvoj (SIDA), kao dio partnerstva između Svjetske banke i SIDA-e na pružanju pomoći Bosni i Hercegovini na njenim aktivnostima unaprjeđenja sektora zbrinjavanja čvrstog otpada, naročito u svjetlu obaveze za harmonizaciju sektorskih praksi i pristupa sa zakonodavstvom EU. U cilju dalje saradnje predstavnici UPKP-a su pozvali Tim Svjetske Banke da uzmu učešće na Simpoziju o upravljanju komunalnim otpadom u FBiH, a u organizaciji UPKP-a početkom novembra 2017. godine. Predstavnici Svjetske banke su sa zadovoljstvom prihvatili učešće na ovom Simpoziju u cilju promocije i unaprjeđenja upravljanja komunalnim otpadom.
- Timu Svjetske Banke su komentari na **Nacrt izvještaja studije „Pregled sektora upravljanja čvrstim otpadom i Preporuke o reformi sektora i ulaganjima u sektor“**, u kojem su korišteni prijedlozi i sugestije članica UPKP FBiH koje se bave upravljanjem komunalnog otpada. Matrica prihvaćenih i neprihvaćenih komentara UPKP FBiH dostavljena je članicama, koje će biti pojašnjena i prezentirana na Skupštini, a može se pogledati i na web stranici UPKP FBiH.

- **Održan Prvi Simpozij za upravljanje komunalnim otpadom u FBiH**, na kojem je bilo prisutno više od 120 učesnika i gostiju. Simpozij je bio praćen na nekoliko TV i radio stanica (TV HAYAT, TV PINK, BH Radio, kao i na i nekoliko portala. Na Simpoziju su prikazane prezentacije Tima Svjetske banke, Federalnog ministarstva okoliša i turizma i 6 JKP članica UPKP FBiH. Sve prezentacije su snimljene na DVD i podijeljene učesnicima, a koje su također postavljene na web str UPKP FBiH.

Zaključci Simpozija:

1. Samoodrživost komunalnih preduzeća za upravljanje otpadom obavezan je obezbijediti osnivač ili kroz obezbijedivanje ekonomske cijene usluge ili sredstava iz budžeta osnivača. Prema prijedlogu Tima Svjetske banke u „Nacrtu izvještaja – Pregled sektora upravljanja čvrstim otpadom i Preporuke o reformi sektora i ulaganjima u sektor“ potrebno je da u budućnosti nadležna ministarstva ozbiljno razmotre mogućnosti oslobađanja domaćinstava od plaćanja PDV-a na usluge prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada, a u skladu sa praksama zemalja Evropske Unije, što će doprinijeti oporavku komunalnih preduzeća, a u isto vrijeme neće uticati na standard građana.
 2. Uputiti inicijativu nadležnim državnim institucijama da se omogući efikasna naplata usluga komunalne privrede, te da se obezbijedi socijalna karta stanovništva kako bi finansiranje domaćinstava, koja su u socijalnoj potrebi, preuzela država.
 3. Ubrzati donošenje zakonske regulative na svim nivoima, a naročito na nivou Federalnog ministarstva okoliša i turizma, u cilju obezbijedivanja efikasnog sistema smanjenja i reciklaže otpada slijedeći princip „zagađivač plaća“, te da se kod donošenja zakona i podzakonskih akata aktivno uključe UPKP FBiH i JKP.
Kod izrade i donošenja Federalne strategije upravljanja otpadom za naredni period 2019-2029, aktivno uključiti UPKP FBiH i komunalna preduzeća, te prema preporukama Tima Svjetske banke „Nacrt izvještaja – Pregled sektora upravljanja čvrstim otpadom i Preporuke o reformi sektora i ulaganjima u sektor“ izraditi strategiju u skladu sa realnim ciljevima i investicijama koje su u skladu sa mogućnostima.
 4. S obzirom da Fond za zaštitu okoliša FBiH ima relativno složene procedure prijave na Javne konkurse za odobravanje finansijskih sredstava, te da javna komunalna preduzeća imaju problema da iste kvalitetno pripreme, potrebno je provesti dodatnu edukaciju komunalnih preduzeća od strane Fonda radi olakšavanja pripreme aplikacija na prijavu Fondu putem Javnog konkursa.
U tom cilju Fond za zaštitu okoliša FBiH i UPKP FBiH će u 2018.godini zajednički organizovati seminar za javna komunalna preduzeća na temu „Edukacija JKP-a o pravilnom popunjavanju aplikacija za prijave na Javne konkurse Fonda za zaštitu okoliša FBiH“.
 5. Uputiti inicijativu Vladi FBiH i Fondu za zaštitu okoliša FBiH da se izdvaja više sredstava za projekte upravljanja otpadom i da se uvede poticaj za odvojeno prikupljeni otpad iz komunalnog otpada koji bi se finansirao iz naknada proizvođača i distributera, odnosno zagađivača, a kroz donošenje novih propisa po osnovu različitih kategorija otpada i usmjeravanja naknada u Fond za zaštitu okoliša FBiH.
 6. S obzirom da na nivou Federacije Bosne i Hercegovine ne postoji zakon o komunalnoj privredi, te da je isti uređen sa 10 kantonalnih zakona koji imaju različit pristup istim pitanjima, UPKP FBiH smatra da je neophodno hitno donijeti Zakon o komunalnoj privredi Federacije Bosne i Hercegovine kako bi se ujediniio pristup, princip i metode pružanja komunalnih usluga na nižim nivoima, a isto je i preporuka Tima Svjetske banke.
Nakon intervencije predstavnice Federalnog ministarstva okoliša i turizma, da po Ustavu FBiH ista nema nadležnosti u komunalnoj privredi, zaključak je da se nastave razgovori između FMOIT, UPKP FBiH i ostalih nadležnih organa i institucija kako bi se ovi stavovi usaglasili u cilju iznalaženja najboljeg zajedničkog rješenja.
 7. Većina učesnika na Prvom simpoziju upravljanja komunalnim otpadom u FBiH, je konstatovalo da je ovo bila izuzetna prilika da se sagleda problematika u ovom sektoru, kao i putevi i način unapređenja istog.
UPKP FBiH je ohrabreno da nastavi sa ovim aktivnostima i u narednom periodu i da se organizacija Simpozija upravljanja komunalnim otpadom u Federaciji BiH jednom godišnje uvrsti u Plan rada UPKP FBiH.
- Timu Svjetske Banke upućeni komentari na **Nacrt izvještaja-Analiza sistema produžene odgovornosti proizvođača u Bosni i Hercegovini za ambalažu, ambalažniotpad i EE otpad.**

Jedna od osnovnih primjedbi na prijedlog Pravilnika je što su javna komunalna preduzeća koja se bave sakupljanjem, tretmanom i odlaganjem komunalnog otpada izostavljena u sistemu prikupljanja ambalažnog otpada. Ova preduzeća prema ovom Pravilniku nemaju nikakvu obavezu da primjenjuju njegove odredbe, odnosno da potpisuju ugovore sa operaterima sistema.

U Nacrtu izvještaja, između ostalog, autori preferiraju da operateri sistema, kao produžena odgovornost proizvođača (POPR) i dalje ostanu glavni akteri u upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom, iako isti nisu postigli značajne rezultate i napredak u razvoju odvojenog prikupljanja otpada.

Nakon sagledavanja ukupne problematike upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom, te dosadašnjim iskustvom, smatramo da poslove Operatera sistema treba, barem za narednih pet (5) godina, povjeriti Federalnom fondu za zaštitu okoliša. Time bi se obezbijedilo sigurno, kontrolisano i transparentno upravljanje sistemom. Ovome u prilog je, da trenutno u EU ne postoji obaveza uspostave POPR šeme za ambalažu (str. 81. Nacrta izvještaja), iako su članice obavezne uspostaviti POPR šemu za EE otpad, otpadna vozila, baterije i akumulatore.

Pregled usvojenih komentara i prijedloga UPKP FBiH u konačnom izvještaju Svjetske banke „Analiza sistema produžene odgovornosti proizvođača u Bosni i Hercegovini za ambalažu, ambalažni otpad i EE otpad“ je dostavljen je članicama, prezentirat će se na Skupštini a koja se može pogledati i na web stranici UPKP FBiH.

➤ **Učešće u radu Savjetodavnog odbora za projekat „Upravljanje infrastrukturnim sredstvima“.**

- Projekat je podržan od strane Saveznog ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj Njemačke (BMZ) kroz Njemačku organizaciju za međunarodnu saradnju (GIZ), Hydro-Comp Enterprise sa Kipra i Federalnog ministarstva finansija Austrije preko Međunarodne asocijacije vodovodnih preduzeća u slivu rijeke Dunav (IAWD).
- Ukupni budžet projekta je 2,3 miliona eura u trajanju od 3 godine, počevši od 01.01.2017 do 30.11.2019.godine.
- Glavna svrha ovog programa je jačanje kapaciteta podržanih vodovodnih udruženja i vodovoda u Jugoistočnoj Evropi za IAM (Integrated Asset Management) aktivnosti kroz obuku, podršku i pružanje odgovarajućeg softvera i najbolje prakse metodologija.
- Program je namijenjen javnim vodovodnim / komunalnim preduzećima (JVP/JKP) koja žele povećati svoje kapacitete za upravljanje imovinom, efektivno upravljanje podacima o imovini sa ciljem kvalitetnijeg sveobuhvatnog planiranja i unaprjeđenja poslovanja JVP/JKP.
- Kroz Program upravljanja imovinom i savjetodavne usluge JVP/JKP biće osigurana tehnička podrška, računalni softver, te sveobuhvatni pristup jačanja kapaciteta.

➤ **Tehnička pomoć za podizanje svijesti i edukaciju javnosti o upravljanju čvrstim otpadom u BiH i cilj projekta,**

Održana početna radionica Programa izgradnje kapaciteta za dugoročnu održivost u sektoru upravljanja čvrstim otpadom u BiH koji provodi Svjetska banka uz finansijsku podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj (SIDA). Na radionici se raspravljalo o praktičnim problemima upravljanja čvrstim otpadom u državama kandidatkinjama za EU. Sveukupni cilj ovog projekta je jačanje generalne okolišne svijesti stanovništva u vezi sa zbrinjavanjem čvrstog otpada, njegovom uticaju na okoliš, zdravlje i dobrobit stanovništva, te njegovim finansijskim troškovima po društvo. Drugo, iako su razdvajanje otpada na mjestu nastanka i recikliranje još uvijek dosta ograničeni u BiH, pokazuju trend rasta (zemlja je postavila ambiciozne ciljeve za recikliranje). Stoga je jačanje svijesti stanovništva o razdvajanju otpada na mjestu nastanka i recikliranju, drugi ključni cilj.

Ciljevi će se ostvariti putem istraživanje početnog stanja svijesti stanovništva da bi se utvrdile prakse, stavovi i javna mišljenja; dizajniranje programa podizanja svijesti i edukacije javnosti; dizajniranje sadržaja poruka uključujući plan implementacije i širenja; obuka relevantnog osoblja Ministarstva okoliša i turizma (FMOT) u Federaciji i Ministarstva prostornog uređenja, građevinarstva i ekologije (MPUOGE) u RS; i provođenje pilot testiranja da bi se procijenila izvodljivost kampanje.

Očekuje se skeniranje sadašnjeg stanja, određivanje smjernica kojim će se kretati BiH u budućnosti. Zaostaje se za EU koja posmatra razvoj u ovom sektoru. Što se tiče zakonskih rješenja krenulo se sa izmjenama i dopunama zakona o odlaganju otpada. Postoji logika da ko odlaže treba i platiti to odlaganje otpada. Uvoznici i proizvođači guma, baterija i drugih vrsta otpada nisu plaćali nikakve naknade. Potrebno je da se i oni uvedu u sistem, da se uspostavi informacioni sistem za FBiH i RS kako bi se imali podaci koje treba slati EU.

- **Učešće u zajedničkom projektu (UPKPFBiH-SOGFBiH) „Poređenje rezultata poslovanja-Benchmarking”**, Savez općina i gradova FBiH i Udruženje poslodavaca komunalne privrede FBiH su u sklopu projekta “Razvoj platforme za prikupljanja parametara pokazatelja stanja vodovodnih preduzeća/Benchmarking” održali dvije dvodnevne radionice za zaposlenike komunalnih preduzeća Federacije BiH.
- Prva edukativna radionica je održana 9. i 10. januara 2018. godine u Tuzli, a druga 01. i 02. februara 2018. godine u Bihaću. Obuke su organizovane za odgovorno osoblje u komunalnim preduzećima na temu dobrog upravljanja i održavanja DCM platforme.
- Učesnici treninga su imali priliku da se upoznaju sa prednostima korištenja platforme, vrstama upitnika i njihovim korištenjem u svrhu istraživanja, značaju korištenja i razmjene podataka u svrhu učenja, razmjene znanja itd. Obuka je bila interaktivnog karaktera. Svi učesnici su registrovani na Dunavskoj platformi.
- 43 učesnika iz 18 općina i gradova su prošli program obuke.
- Unos podataka na Platformu se vršio u mjesecu februaru i martu. Naši kontrolori i supervizori su pratili aktivnosti komunalnih preduzeća i pružali im podršku kada je to bilo potrebno.
- Cilj projekta je iniciranje nacionalnog sistema poređenja pokazatelja uspješnosti (Benchmarkinga) vodovodnih i kanizacionih preduzeća u Bosni i Hercegovini.
- Danas je Benchmarking jedan od najvažnijih alata za poboljšanje učinka preduzeća kako u privatnom, tako i u javnom sektoru. Projekat se sprovodi u saradnji sa Međunarodnom Asocijacijom vodovodnih kompanija (IAWD) i Svjetskom bankom u 14 zemalja Jugoistočne, Istočne i Središnje Evrope- DANUBIS.
- Uspostava kriterija i utvrđivanje pokazatelja stanja i uspješnosti poslovanja JVP-a („Benchmarking“) na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou pomaže JVP da se usporede sa sebi sličnim JVP

s ciljem:

- Identifikacije pokazatelja poslovanja JVP-a koji ukazuju na potrebe poduzimanja mjera unaprjeđenja postojećeg stanja u JVP,
- Boljeg razumijevanja pokazatelja poslovanja vlastitog JVP u poređenju sa drugim, sličnim JVP-ima,
- Prilika za saznanje o dobrim i lošim pokazateljima o stanju i poslovanju vlastitog preduzeća te omjeri tih pokazatelja u odnosu na druge; domaće i strane organizacije, kao i dostizanje mogućnosti razmjene najboljih praksi unutar JVP-a, ali i razmjeni informacija sa drugim JVP na lokalnom i regionalnom nivou,
- Stvaranje mogućnosti za donošenja utemeljenih i kvalitetnijih odluka od strane menadžmenta preduzeća s ciljem unaprjeđenja poslovanja JVP-a,
- Stvaranje boljih mogućnosti za osiguranje kvaliteta procesa i kvaliteta usluga vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda, prema krajnjim korisnicima.
- Benchmarking BiH za vodovodna preduzeća biće uspostavljen na evropskoj platformi IBNET a to će onda omogućiti upoređivanje i sa vodovodnim preduzećima iz ostalih evropskih zemalja.

Poslije unesenih podataka održat će se završna radionica za prezentaciju i potvrđivanje rezultata.

- **Projekat UNDP-a „Regulatorni okvir za određivanje cijena usluga “ViK“-a**

Cilj projekta je da se u saradnji sa 18 partnerskih lokalnih zajednica, privatnim sektorom kao i relevantnim kantonalnim, entitetskim i državnim institucijama doprinese stvaranju efikasnijih i odgovornijih lokalnih uprava, kroz primjenu odgovarajućih javnih politika i upravljačkih procesa.

Kako bi se osigurala održivost promjena na lokalnom nivou, u okviru prve projektne faze projekat će podržati unaprjeđenje relevantnog regulatornog okvira za unaprjeđeno pružanje usluga, sa fokusom na komunalne usluge i poslovno okruženje.

S tim u vezi, putem angažmana pravnog konsultanta, MEG u okviru svojih aktivnosti trenutno provodi proces analize pravnog i institucionalnog okvira za pružanje javnih komunalnih usluga (sa fokusom na usluge vodosnabdijevanja, te skupljanja i prečišćavanja otpadnih voda). Predviđeno je da se organizuje niz sastanaka i intervju sa relevantnim institucijama iz ove oblasti, od entitetskog do lokalnog nivoa vlasti, kako bi se prikupilo što više podataka s ciljem kreiranja kvalitetne analize i definisanja realnih preporuka za poboljšanje ukupnog sistema pružanja javnih komunalnih usluga na lokalnom nivou.

Potrebno je da se u rad Fokus grupe uključe predstavnici granskih udruženja iz oba entiteta i predstavnici partnerskih jedinica lokalne samouprave koji se bave pitanjima komunalnih usluga.

U oktobru 2016. Godine, prihvaćeno je da Metodologija bude testirana u vodovodnim preduzećima u Tesliću i Tešnju. Bosanska Krupa i Cazin su dopunski, „rezervni“, sve se odvija u okviru drugog UNDP projekta (MEG – Municipal economic and environmental governance). Operativno je MEG projekt započeo oko 7.10.'16. Velika je problematika u komunalnim preduzećima. Stalno se insistira da se ojačaju udruženja kako bi postojala dobra komunikacija asocijacija i opština. Projekat UNDP-a podržavaju sve članice UPKP FBiH, ali je potrebna dodatna podrška u razmatranju regulatornog okvira u svrhu pripreme sistematičnih rješenja i preciznog definisanja nadležnosti, odnosno prava i obaveza, uloga i odgovornosti svih učesnika. Potrebno je organizovati seminar Vodovodnih JKP u FBiH o primjeni Metodologije, nakon dobijenih rezultata iz pilot preduzeća JKP „Rad“ Tešanj i JKP „Komunalno“ Teslić, (avgust ili septembar).

Opšti cilj projekta je stvaranje podsticajnog okruženja za usvajanje i implementaciju pripremljene i u pilot općinama testirane metodologije za određivanje cijene vode koja bi trebalo da štiti i čuva javne interese i uspostavi transparentno zakonsko i regulatorno okruženje kako bi zaštitila interese potrošača.

Učešće u radu UNDP-a na projektu „Regulatornog okvira za određivanje cijena vodosnabdijevanja i kanalizacije u BiH“, predstavnici UPKP FBiH su aktivno uključeni, što ćemo i ubuduće raditi, s obzirom da smo izuzetno zainteresovani za obezbjeđenje zakonskog okvira za osnivanje „Regulatornog okvira za određivanje cijena komunalnih usluga“.

Održano više sastanaka Projektnog odbora Projekta GoAL WaSH „Regulatorni okvir za određivanje cijena usluga vodosnabdijevanja/vodoopskrbe i kanalizacije u BiH“

- Presentacija dosadašnjih aktivnosti na projektu Faza II
- Organizacija radionica za načelnike i vijećnike uz pomoć SOGFBIH i SOGRS
- Održane radionice a predstavnicima lokalne zajednice sa SOG FBiH i SOG RS i JKP
- Dostavljeni siže projekta ključnim institucijama, posebno u RS Ministarstvu uprave i lokalne samouprave i Ministarstvu za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju.

Zaključci:

UNDP i WB trebaju što prije zajednički nastupiti ka premijerima entitetskih vlada (donositeljima odluka) i predstaviti rezultate svojih projekata, te naglasiti važnost hitnog djelovanja u pravcu osiguranja samoodrživosti sektora. Sljedeće predložene opcije za nastavak GoALWaSH projekta za 2018. godine:

Radna primjena metodologije u što više zainteresiranih JLS i JKP, koja bi uključila predstavljanje metodologije odgovornim osobama u JKP te u Vijeću/Skupštini JLS, te obuku nadzornog odbora za pregled zahtjeva za cijenom usluge (prijedlog: JLS i JKP iz BiH, gdje su prethodni projekti izostali, ili po principu javnog poziva)

Pilotiranje uspostave regulatornog tijela na nekom nivou po prijedlogu/zahtjevu učesnika foruma (naveden primjer Udruženja Vodovoda RS-a)

Promotivne aktivnosti koje približavaju rad ali i troškove tog rada komunalnih poduzeća građanima, kao i donosiocima odluka.

U slučaju nastavka projekta predložene su naredne opcije i za period 2019-2021/22:

- Podrška izradi podzakonskih akata koji se odnose na cijene vodnih usluga (Pravilnik Ministarstva); obzirom da je Zakon o vodama FBiH u proceduri izmjena i dopuna, GoAL WaSH bi mogao ponuditi razradu predviđenog Pravilnika o minimalnoj cijeni vodnih usluga, nakon što se izmjene ZoV i usvoje.
- Predložena je izrada Pravilnika o metodologiji za cijelu BiH koji bi dodatno dao prioritete potrebe i pravce rješavanja problematike sektora ViK-a u BiH. Potrebno je razmotriti najlakši i najbolji način za primjenu, uključiti ga u zakonske okvire i uspostavu nadzora nad primjenom. Za izradu Pravilnika potrebno je angažiranje neovisnog pravnog eksperta, koji je upućen u zakonsku regulativu, u svrhu primjene metodologije, zbog nejasnog regulativnog okvira u uslovima podijeljene nadležnosti JLS-a.
- Entiteske institucije treba da utvrde regulatorni okvir u 2019. kako bi Pravilnik (ili drugi akt) Vlade planirale za usvajanje poslije izrade, za šta treba određeni period zbog procedura i učešća javnosti.
- Podrška regulatornom rješavanju složenog pitanja vlasništva/titulara nad komunalnom infrastrukturom, te obračuna i izdvajanja amortizacije za ova stalna sredstva i namjensko trošenje izdvojenog novca,
- Nastavak primjene metodologije i obračun ekonomskih tarifa u svim preostalim JLS-ima koje sada nisu u GoAl WaSH-u i MEG-u, jer postoje naznake da će uspostava efikasne zakonske regulacije i njena primjena potrajati.

- **UNDP je predstavio finalnu verziju nacrtu „Pregled institucionalnog okvira sektora voda u BiH“.**
 U svrhu predstavljanja studije „Vodosnabdijevanje i odvodnja otpadnih voda-Pregled institucionalnog okvira u BiH“ GoAL WaSH i MEG, UNDP je organizovao sastanak sa nadležnim institucijama BiH, kao i sa predstavnicima UPKP FBiH.
 Na sastanku su prisustvovali članovi UO UPKP FBiH direktori JKP u FBiH: Azra Muzur-KJKP "ViK" Sarajevo, Berbić Aid JKP "ViK" Tuzla, Pašalić Emir JP "ViK" Zenica, Čaušević Osman JKP "ViK" V.Kladuša i Koordinator UPKP Zečević Hazim.
 Ocijenjeno je da je materijal izvanredno sačinjen i da je indikator i pokazatelj stvarnog stanja vodovodnih JKP u BiH. Ovaj dokument je dostavljen članicama i postavljen na web UPKP FBiH.

- **U tekućoj fazi (Faza III) Projekat GoAL WaSH „Regulatorni okvir za određivanje cijena usluga vodosnabdijevanja i kanalizacije u BiH“,** Projekat planira da provede testiranje "Metodologije za određivanje cijene usluga vodosnabdijevanja / vodoopskrbe i kanalizacije u Bosni i Hercegovini".
 Na posljednoj sjednici Projektnog odbora UNDP-a, odlučeno je da se izvrši testiranje u sklopu Jadranskog sliva, u dvije jedinice lokalne samouprave (JLS), odnosno dva javna komunalna preduzeća (JKP) koja imaju uređaje za prečišćavanje otpadnih voda, koje bi takođe uključilo predstavljanje Metodologije odgovornim osobama u JKP i Skupštini JLS, te obuku za načelnike i članove nadzornog odbora za pregled zahtjeva za cijenom usluge.
Općina Ljubuški, odnosno nadležno JKP koje se bavi vodosnabdijevanjem i kanalizacijom u Ljubuškom predloženi su kao kandidati za učešće u projektu iz FBiH i Općina Trebinje odnosno nadležno JKP koje se bavi vodosnabdijevanjem i kanalizacijom iz RS-a.
 Projekat se implementira u saradnji sa Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, entitetskim ministarstvima poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Savezima opština i gradova FBiH i RS, Udruženjem poslodavaca komunalne privrede FBiH i Udruženjem „Vodovodi Republike Srpske“.

- **Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama u FBiH**
 Nacrt Zakona je utvrdila Vlada FBiH i ide u parlamentarnu proceduru, a UPKP FBiH će se organizovati da se sa svojim Stručnim timom uključi u javnu raspravu i doprinese kvalitetnom tekstu predmetnog Zakona i rješenja u istom. Već niz godina UPKP FBiH pokušava uz pomoć UNDP-a ugraditi u zakonski okvir obaveznu primjenu „Metodologije za određivanje cijene usluga vodosnabdijevanja/vodoopskrbe i kanalizacije/odvodnje u BiH“. Ovu metodologiju je izradio UNDP, promovirao i testirao uz pomoć UPKP FBiH u dvije općine (Tešanj i Teslić). Na niz razgovora i sastanaka došlo se do prijedloga (prvi put) da se ova obaveza ugradi u Zakon o vodama u FBiH. U pomenutim izmjenama i dopunama Zakona u članu 28-b (naknada troškova za vodne usluge) tačka 4 i 5 mavedeno je:
(4) Vlada Federacije BiH na prijedlog federalnog ministra i federalnog ministra nadležnog za okoliš donosi uredbu o metodologiji utvrđivanja najniže osnovne cijene vodnih usluga.
(5) Na osnovu propisa iz stava (4) ovog člana kantonalni ministri nadležni za komunalne djelatnosti donose propise kojim će se odrediti najniža osnovna cijena vodnih usluga i vrste troškova koje ta cijena pokriva na području kantona, a konačnu cijenu će utvrđivati jedinica lokalne samouprave.
 U međuvremenu se razvila vrlo živa i korisna rasprava između gosp. Amira Husremovića iz Federalnog ministarstva PVŠ i prof.dr. Serdarevića konsultanta UNDP-a kod testiranja Metodologije u općinama Tešanj i Teslić i Vučjak Branka. Iz ove prepiske je evidentno da je regulacija ovog pitanja interesantna jer zadire u očuvanje resursa, okoliš, ljudska prava i samim time ne bi trebala biti regulirana aktom u jednoj i izravnoj nadležnosti ministarstva. S obzirom da je u Zakonu predviđeno da se Uredba radi uz saglasnost Federalnog ministarstva PVŠ i Federalnog ministarstva okoliša i turizma, metodologija bi se mogla primjenjivati i za ostale komunalne djelatnosti. Ovo bi se daleko lakše i sveobuhvatnije moglo riješiti da je Vlada FBiH prihvatila prijedlog UPKP FBiH i donijela Zakon o komunalnoj privredi na nivou Federacije BiH. Ni ovim Nacrtom Zakona nije predviđeno osnivanje „Regulatornog tijela za određivanje cijene usluga vodosnabdijevanja i kanalizacije u BiH“. Ovaj projekat je uradio UNDP na inicijativu UPKP. U predstojećoj aktivnosti u postupku donošenja Zakona o vodama, predložiti ćemo i da se ovo pitanje uvrsti u Zakon.

➤ **Upućeno mišljenje na IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI GEF PROJEKTA „ZAŠTITA KVALITETA VODA“-TF 055265**, sa prijedlogom zaključka za Vladu FBiH, koje je dostavljeno Uredu UPKP FBiH.

U materijalu je konstatovano da UPKP FBiH niz godina pokušava uz pomoć UNDP-a ugraditi u zakonski okvir „Metodologiju za određivanje cijene usluga vodosnabdijevanja/vodopskrbe i kanalizacije/odvodnje u BiH“, koja bi se mogla primjenjivati i za ostale komunalne djelatnosti. Metodologiju je izradio UNDP, promovirao i testirao uz pomoć UPKP FBiH u dvije općine (Tešanj i Teslić).

S obzirom da je suština materijala u skladu sa dugogodišnjim nastojanjima UPKP FBiH, da se donese Zakon o komunalnoj privredi na nivou FBiH sve bi se daleko lakše i sveobuhvatnije moglo riješiti da je Vlada FBiH prihvatila prijedlog UPKP FBiH i donijela ovaj Zakon.

Dostavljeno je mišljenje da se UPKP FBiH u potpunosti slaže sa predloženim zaključcima Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

➤ **Upućena Inicijativa za izmjene i dopune Pravilnika o tehničkim svojstvima građevinskih proizvoda koji se projektuju i ugrađuju u sistem odvodnje i pročišćavanja oborinskih i otpadnih voda, koji je donio Federalno ministarstvo prostornog uređenja**, objavljenog u Sl. novinama broj: 44/17.

Činjenica da su neke naše članice imale inspekcijски nadzor, gdje im je naložena primjena ovog Pravilnika, odnosno projektovanje i ugradnja građevinskih proizvoda navedenih u ovom Pravilniku, UPKP FBiH odnosno Stručni tim je sačinio i uputio Inicijativu.

U Inicijativi je ukazano da u Pravilniku nisu uvršteni svi građevinski proizvodi koji se ugrađuju u javni kanalizacioni sistem. Tražene izmjene i dopune Pravilnika su:

- **navesti i sve druge građevinske proizvode koji se ugrađuju u sisteme odvodnje i pročišćavanja oborinskih i otpadnih voda,**
- **navesti sve građevinske proizvode koji se ugrađuju u sistem vodosnabdijevanja.**

Predložene izmjene i dopune Pravilnika su značajne jer bi se u cjelosti, a ne djelimično, kako je to riješeno ovim Pravilnikom, definisala tehnička svojstva svih građevinskih proizvoda koji se projektuju i ugrađuju u javni vodovodni i kanalizacioni sistem.

U Inicijativi je također istaknuta činjenica, da bi primjena ovog Pravilnika, direktno, bila u sukobu sa osnovnim principima Zakona o javnim nabavkama BiH, u kontekstu ograničavanja i favoriziranja određenih vrsta materijala, što onemogućava transparentno postupanje i pravičnu i aktivnu konkurenciju, kao obavezujuće principe kod korištenja javnih sredstava.

S obzirom da u zakonom propisanoj proceduri, od nadležnog Ministarstva nismo dobili odgovor, upućena je Urgencija Federalnom ministarstvu prostornog uređenja i Premijeru Vlade FBiH.

Ukoliko UPKP FBiH ne dobije odgovor, obratićemo se Konkurencijskom Vijeću BiH, koje ima isključivu nadležnost u odlučivanju o postojanju zabranjenog konkurencijskog djelovanja na tržištu Bosne i Hercegovine, kao i Agenciji za javne nabavke Bosne i Hercegovine.

➤ **Održan sastanak između predstavnika Fonda za zaštitu okoliša FBiH i predstavnika UPKP FBiH.**

Na sastanku je dogovoreno da bi predavači iz Fonda održali jednodnevnu interaktivnu radionicu u kojoj bi se obradile sljedeće cjeline: apliciranje na konkurse za grant sredstva Fonda koje bi obuhvatale formalno-pravni dio aplikacije, stručni i finansijski dio te u drugom dijelu implementacija grant sredstva Fonda, potpisivanje ugovora, izvještavanje i praćenje realizacije i efekata projekta. Nakon ovog prvog dijela edukacije vezano za grant sredstva Fonda, ukratko bi bila predstavljena i kreditna linija Revolving fonda namijenjenih projektima energetske efikasnosti. Ova radionica će pomoći uposlenicima komunalnih preduzeća da kvalitetnije pripremaju svoje projekte i da sa većim brojem projekata učestvuju u konkursima prema Fondu za zaštitu okoliša FBiH. Pored dogovora o organizaciji radionice, predstavnici UPKP FBiH i Fonda su razgovarali o aktuelnim problemima iz komunalne privrede te je također dogovorena i dalja saradnja u realizaciji zajedničkih projekata i jačanju kapaciteta komunalne privrede.

➤ **Održan je zajednički, jednodnevni seminar Udruženja/Udruga Poslodavaca Komunalne Privrede i Fonda za zaštitu okoliša FBiH na temu: "KAKO APLICIRATI ZA SREDSTVA FONDA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA FBiH",**

Ovo je realizacija zaključka sa nedavno održanog "Simpozija o upravljanju komunalnim otpadom u FBiH", gdje je istaknuto da Fond za zaštitu okoliša FBiH ima relativno složene procedure prijave na Javne konkurse za odobravanje finansijskih sredstava, te da javna komunalna preduzeća imaju problema da iste kvalitetno pripreme. Program radionice se održavao u dva dijela. Prvi dio radionice je bio posvećen Aplikiranju za grant sredstva Fonda za zaštitu okoliša FBiH te Implementaciji projekata i izvještavanju Fonda. Predavači Fonda za zaštitu okoliša FBiH su detaljno obrazložili ispunjavanje formalno-pravnih uvjeta za učešće na Javnim konkursima, popunjavanje Aplikacijskog obrasca uz interaktivno učešće svih učesnika, te obaveze korisnika sredstava Fonda u toku implementacije grant sredstava Fonda.

Drugi dio Radionice je bio posvećen prezentaciji novih mehanizama finansiranja Fonda za zaštitu okoliša FBiH u oblasti zaštite voda i reciklaže otpada.

Radi se o povoljnim revolving kreditima za finansiranje projekata iz navedenih oblasti namijenjenim preduzećima kao i institucijama koje obavljaju svoje djelatnosti u oblasti voda i otpada.

Radionica je organizovana interaktivno tako da su tokom cijele radionice učesnici mogli postavljati pitanja predstavnicima Fonda za zaštitu okoliša što je u mnogome doprinijelo rješavanju mnogih dilema i nejkasnoća u vezi apliciranja za sredstva Fonda.

Radionici je prisustvovalo ukupno 84 učesnika sa područja cijele Federacije Bosne i Hercegovine. Organizaciju Radionice „Kako aplicirati za sredstva Fonda za zaštitu okoliša FBiH“ je finansiralo Udruženje poslodavaca komunalne privrede FBiH, a stručni dio radionice obavili su predavači Fonda za zaštitu okoliša FBiH. U narednom periodu se očekuje još ovakvih seminara kako bi se unaprijedila saradnja sa Fondom za zaštitu okoliša i JKP, a u cilju poboljšanja kvaliteta projekata kojim se aplicira.

Svim učesnicima radionice Ured je elektronskim putem dostavio Prezentacije sa ove radionice, a koje se mogu preuzeti i sa web stranice UPKP FBiH: www.upkp.com.ba

AKTIVNOSTI I RAD UREDA:

- U periodu između dvije Skupštine predstavnici UPKP FBiH su učestvovali u radu na više projekata finansiranih od međunarodnih organizacija,
- Učešće u javnim raspravama, tematskih sjednica, okruglih stolova i sl.
- Kontinuirano se radilo na unapređenju i jačanju kvaliteta naših usluga, organizujući redovne sjednice u svakom kantonu gdje se nastojalo da na sjednicama prisustvuju, kako članice iz tog kantona, tako i predstavnici vlasti tj. njihovi osnivači;
- prikupljeni podaci o cijenama komunalnih usluga u FBiH,
- redovno dostavljani Zakonski i podzakonski akte koji su nam bili dostupni, kako bi članicama omogućili da daju svoje prijedloge i primjedbe, te aktivno učestvuju u kreiranju povoljnijeg poslovnog okruženja;
- u cilju poboljšanja komunikacije sa našim članicama, pružanja informacija o radu UO i UPKP FBiH, sve aktivnosti redovno dostavljamo putem e-maila ili poštom;
- na web stranici UPKPFBiH dostupne su sve informacije o učešću na međunarodnim skupovima, konferencijama, informacije o projektima u kojima učestvuje UPKP i koje finansiraju međunarodne organizacije, svim aktuelnostima predstavnika UPKP, press o održanim sjednicama Upravnog odbora i zaključci sa sjednica, najava događaja, te foto arhiva;
- provode se stalne aktivnosti kako bi se zadržalo postojeće članstvo i obezbijedio priliv novih članica, te ostvario što veći stepen naplate članarine;
- Organizovana sjednica Upravnog odbora pred Skupštinu.

UPRAVNI ODBOR UPKP FBiH